

Yttrande över betänkandet En socioonomutbildning i tiden

Högskolan i Gävle tackar för möjligheten att lämna synpunkter på förslaget. Föredragande vid Rektors beslutsmöte var utbildningssamordnare Joel Jansson. Ärendet har beretts av lektorerna Peter Öberg, Stefan Sjöberg, Åsa Vidman och professorn Sven Trygged samt utbildningssamordnare Joel Jansson.

Sammanfattning

Högskolan i Gävle välkomnar att utredningen tillsattes och att examensmålen ses över i syfte att utbildningen bättre ska kunna möta samhällets behov av kompetens inom socialt arbete.

Utredningens förslag består framför allt av förändringar i examensordningen men också av andra så som exempelvis samordning av VFU. Högskolans uppfattning är att examensmålen i förordningen bör hållas generella för att på så sätt skapa förutsättningar för utbildningen att kunna möta aktuella samhällsutmaningar samt att utbildningen även fortsatt ska kunna behålla sin karaktär som generalistutbildning.

I linje med resonemanget ovan att socioonomutbildningen även fortsatt behöver vara en generalistutbildning anser Högskolan att det är angeläget att vidare utreda behov och förutsättningar för specialistutbildning på avancerad nivå för socioonomer.

I det följande kommer Högskolan att gå igenom utredningens förslag och i anslutning till förslagen lämna de synpunkter som lärosätet vill föra fram. Genomgången av de förslag till förändringar som rör examensmålen, samt Högskolans synpunkter på dessa förslag, kommer att hanteras i tabellform för ökad läsbarhet. Övriga förslag från utredningen där Högskolan har synpunkter hanteras i löptext efter tabellen.

KUNSKAP OCH FÖRSTÅELSE		Högskolans synpunkter
Nuvarande lydelse	Förslagets lydelse	
För socionomexamen ska studenten		
visa kunskap om områdets vetenskapliga grund samt kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete	visa kunskap om områdets vetenskapliga grund samt kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, <i>samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen</i>	Högskolan har inga synpunkter på förslaget.
visa kunskap <i>om och förståelse</i> för samspelet mellan individers och grupper sociala situation, levnadsvillkor, fysiska och psykiska hälsa samt funktionsförmåga i förhållande till samhälleliga och andra bakomliggande faktorer	visa kunskap för samspelet mellan individers och grupper sociala situation, levnadsvillkor, fysiska och psykiska hälsa samt funktionsförmåga i förhållande till samhälleliga och andra bakomliggande faktorer	Högskolan ställer sig frågande till varför studenterna inte längre ska behöva visa <i>förståelse</i> utan endast kunskap. Högskolan anser att förståelse är en viktig taxonomisk nivå i det här sammanhanget varför examensmålet i sin nuvarande lydelse bör stå kvar.
<i>visa kunskap om ledning av socialt arbete</i>		Högskolan ställer sig bakom förslaget eftersom ledning av socialt arbete tas om hand i annat examensmål.
	<i>visa kunskap om aktuella samhällsutmaningar</i>	Högskolan tycker att detta på många sätt är ett bra mål och stödjer ambitionen att socionomutbildningen ska vara proaktiv när det kommer till att utbilda för nya samhällsutmaningar. Emellertid vill lärosätet påpeka, likt vad som lyftes fram i de lärosätessdialoger som ägde rum inom ramen för utredningen, att revideringar av kursplaner och utbildningsplaner är processer som är utmanande för utbildningarnas förmåga att vara proaktiva. I det här sammanhanget bör också

		nämnas att det ofta är långa tidshorisonter när det kommer till att producera och integrera forskning om nya samhällsutmaningar i högre utbildning.
visa kunskap om <i>och förståelse för</i> barns behov och sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar <i>kvinnors och mäns livsbetingelser</i>	visa kunskap om barns behov och sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar <i>barns, ungas, kvinnors, mäns och äldres livsbetingelser, samt kunskap om hur funktionsnedsättningar påverkar människors livsbetingelser</i>	Högskolan förespråkar att <i>förståelse</i> ska finnas kvar i examensmålet. Detta är en viktig taxonomisk nivå i sammanhanget när det kommer till så här pass väsentliga delar av socialt arbete.
	<i>visa kunskap om och förståelse för hur social utsatthet, normbrytande beteende och ungdomskriminalitet kan förebyggas och hur återfall i brott kan motverkas</i>	Högskolan instämmer med utredningen i att socionomstudenter bör kunna visa kunskap om och ha förståelse för social utsatthet. Emellertid anser Högskolan att det specifika i examenmålet som handlar om ungdomskriminalitet förmodligen lämpar sig bättre för en kompletterande specialistutbildning. Alla socionomer kommer inte att arbeta med den här gruppen och problematiken i det här området är så pass komplext att det bör röra sig om socionomer med specialistkompetens som hanterar den typen av ärenden. Att ange något så specifikt som <i>ungdomskriminalitet</i> i ett examensmål skulle också vara något som inte stämmer överens med utbildningens övriga upplägg som generalistutbildning. Vidare anser Högskolan att begreppet ”normbrytande beteende” är för plastiskt för att kunna användas i det här sammanhanget då det också kan inkludera sådant som är positivt för samhällsutvecklingen.
visa kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer	visa kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, <i>samt om hedersrelaterat våld och förtryck</i>	Högskolan instämmer i att hedersrelaterat våld och förtryck är en stor samhällsutmaning. Det är också en specifik typ av våld. Högskolan anser emellertid att examenmålet blir för specifikt och att såväl den hedersrelaterade problematiken som nu föreslås lyftas in, likväl som den redan förekommande delen med <i>mäns våld mot kvinnor</i> , kan inrymmas i <i>våld i nära relationer</i> . Det finns alltid en risk att

		någon typ av social problematik hamnar i bakgrund och andra i förgrund i utbildningen om examensmålen blir för specifikt uttryckta.
--	--	---

FÄRDIGHET OCH FÖRMÅGA		Högskolans synpunkter
Nuvarande lydelse	Förslagets lydelse	
För socionomexamen ska studenten		
visa sådan färdighet <i>och förmåga</i> som krävs för att utveckla och genomföra socialt arbete på olika nivåer i samhället i samarbete med de människor som berörs	visa sådan färdighet som krävs för att utveckla och genomföra socialt arbete på olika nivåer i samhället i samarbete med de människor som berörs, <i>samt med närstående</i>	Högskolan anser att tillägget ”samt med närstående” redan ingår i examensmålet och följaktligen kan strykas. Närstående måste vara en del av <i>de människor som berörs</i> .
visa förmåga att <i>tillämpa relevanta författningar i synnerhet inom det sociala området</i>	visa förmåga att <i>utifrån relevant kunskap tillämpa författningar inom ramen för socialt arbete</i>	Högskolan anser att examensmålet nuvarande lydelse bör behållas. Det är oklart vad som menas med <i>relevant kunskap</i> och därtill blir <i>kunskap</i> ett onödigt begrepp när studenterna också avkrävs att de ska kunna <i>tillämpa</i> relevanta författningar (kunskap är en förutsättning för tillämpning).
	<i>visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper</i>	Högskolan ställer sig bakom förslaget.
	<i>visa förmåga att leda, planera och samordna arbete inom området</i>	Högskolan ställer sig bakom förslaget.
<i>visa förmåga att identifiera, strukturera, utreda och utvärdera insatser på individ-, grupp- och samhällsnivå</i>		Högskolan anser att examensmålet bör vara kvar. Det fyller en funktion som inte tas om hand till fullo i övriga examensmål.
	<i>visa förmåga att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information samt att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika</i>	Högskolan ställer sig bakom förslaget.

	<i>målgrupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten</i>	
--	--	--

VÄRDERINGSFÖRMÅGA OCH FÖRHÅLLNINGSSÄTT		Högskolans synpunkter
Nuvarande lydelse	Förslagets lydelse	
<i>visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper</i>		Högskolan ställer sig bakom förslaget eftersom lagarbete och samverkan tas om hand i annat examensmål.

SJÄLVSTÄNDIGT ARBETE (EXAMENSARBETE)		Högskolans synpunkter
Nuvarande lydelse	Förslagets lydelse	
För socionomexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng		Utredningen har inte i sitt förslag skrivit med detta examensmål. Examensarbetet är en central komponent i arbetet med att säkra vetenskaplig progression i utbildningen varför Högskolan anser att examensarbetet bör finnas kvar i examensbilagan.

ÖVRIGT		Högskolans synpunkter
Nuvarande lydelse	Förslagets lydelse	
	<i>För socionomexamen ska studenten</i>	
	<i>inom ramen för kursfordringarna, ha fullgjort utbildning i juridik om minst 30 högskolepoäng</i>	Högskolan motsätter sig förslaget. Det finns redan juridik i socionomutbildningen i form av framför allt socialrätt. Att ange det antal högskolepoäng som kursfordringarna ska omfatta följer dessutom inte logiken för hur examensbilagan i förordningen är uppbyggd för övriga examina. Högskolan vill påminna om att en aspekt av lärosätens autonomi är att lärosätena själva utformar utbildningen på ett sätt

		som gör att angivna målsättningar kan nås. Att skriva in antal högskolepoäng på detta sätt skulle bryta mot denna logik
	<i>inom ramen för kursfordringarna, ha fullgjort handledd verksamhetsförlagd utbildning om minst 30 högskolepoäng</i>	Högskolan motsätter sig förslaget mot bakgrund av samma skäl som anges när det kommer till förslaget att ställa krav på 30 hp juridik.

Förutom förslagen till ändringarna av examensmålen ovan har utredningen också ett antal andra förslag. Ett av dessa är att Förbundet Sveriges Socionomutbildningar (FSSOC) ska utveckla och ansvara för en nationell samverkansstruktur som ska säkra att tillräckligt många utbildningsplatser finns för verksamhetsförlagd utbildning. Högskolan har ingen stark hållning i frågan men vill lyfta fram att regionala samverkansplattformar ligger mer i linje med nuvarande strukturer.

En fråga som Högskolan bedömer som väldigt angelägen är den om utbildning på avancerad nivå som tas upp i utredningen. Högskolan vill förorda att en utredning tillsätts med uppdrag att utreda behovet och förutsättningarna för vidareutbildningar på avancerad nivå till specialistsocionom, exempelvis inom ungdomskriminalitet. Detta är en angelägen fråga då socionomutbildningen även fortsättningsvis i utredningen föreslås vara en generalistutbildning. Givet detta blir det inte möjligt att i tillräcklig utsträckning förbereda studenterna för mötet med den här typen av komplexa problem, så som exempelvis ungdomskriminalitet.

Till sist vill Högskolan påpeka att det förebyggande sociala arbetet utgör en viktig del av den nya socialtjänstlagen. Emellertid finns det inga examensmål i utredningens förslag som knyter an till detta, något som Högskolan föreslår att Regeringen överväger att lyfta in.

Med vänlig hälsning

Högskolan i Gävle

Rektor